

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, în cauza penală privind-o pe

*Severin Ina xxxx, născută la xx xx xxxx,
originară și domiciliată în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.01.2018 – 09.10.2018;

Instanța de apel: 14.11.2018 – 05.12.2018;

Instanța de recurs: 08.02.2019 – 06.08.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 09 octombrie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Severin Ina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activității farmaceutice și gestionării substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art.96 alin.(1) Cod penal, a fost dispusă amânarea executării pedepsei principale sub formă de 5 ani de închisoare aplicată lui Severin Ina, până la împlinirea vârstei de 8 ani a copilului minor Severin Eugen, născut la 10.05.2014.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Severin Ina, pe

parcursul anului 2016, acționând împreună cu Apostol Alexandru, Jurba Constantin, Picicur Andrei, Melega Igor, Iachim Octavian, precum și alte persoane neidentificate, urmărind scopul circulației ilegale de droguri, analogi ai lor și diferite tipuri de produse etnobotanice în vederea obținerii de profit, au format o reuniune stabilă de persoane, care s-au organizat în prealabil unde au împărțit rolurile pentru experimentarea, elaborarea, producerea, prepararea, prelucrarea, transformarea, deținerea, păstrarea, livrarea, eliberarea, distribuția, expedierea, transportul, procurarea (cumpărarea), comercializarea de droguri, analogi ai lor și diferite tipuri de produse etnobotanice, în proporții deosebit de mari.

În scopul realizării acțiunilor criminale, membrii grupului criminal organizat au repartizat rolurile între ei, astfel Apostol Alexandru, Picicur Andrei împreună cu Jurba Constantin, având rolurile de a fabrica și a asigura gruparea criminală cu diferite tipuri de droguri, analogi ai acestora și etnobotanice, precum și materie primă pentru fabricarea acestora, iar Melega Igor și Iachim Octavian de a porționa și distribui drogul la diferite persoane în municipiul Chișinău.

Astfel, în perioada anului 2016 – 13.03.2017, adică până la momentul reținerii unor membri a grupării criminale, Picicur Andrei, Jurba Constantin, Melega Igor și Iachim Octavian, acționând intenționat, având scopul realizării ilegale a drogurilor, i-au atras în activitatea criminală pe Rassevici Valentin, Cobzari Alexandru, Dziuba Maxim, Ciolpan Mihail, Sîrghi Natalia, Severin Ina, Roșca Vadim, Trachi Daniel, Zinovcenco Tatiana, Zinovcenco Irina, Zinovcenco Cristina, o persoană pe nume Sorin precum și alte persoane la moment neidentificate.

În activitatea grupării criminale, fiecărui membru i-a revenit rolul său de participant la comiterea circulației de droguri, analogii săi și diferite produse etnobotanice după cum urmează:

Apostol Alexandru, prin intermediul persoanelor nestabilite, procura substanțe stupefiante și amestecuri de substanțe chimice (analoagele drogurilor) cu efect de a produce schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mentale, halucinogene și/sau acțiuni psihoactive a persoanelor, pe care le transmitea lui Picicur Andrei și Jurba Constantin, iar aceștia la rândul lor asigurau achiziționarea materiei prime de plante pe care le transmiteau zilnic persoanelor necunoscute precum și lui Zinovcenco Tatiana, Zinovcenco Irina, Zinovcenco Cristina, care le prelucrau la diferite adrese, inclusiv str. xxxx, str. xxxx, mun. xxxx, str. xxxx, str. xxxx, precum și alte locații, prin mărunțirea plantelor, amestecarea lor cu substanțe stupefiante și substanțele chimice invocate supra, obținând astfel produse etnobotanice pe care le experimenta, deținea, împacheta, păstrau, transportau, livrau, eliberau, expediau, distribuiau spre comercializare lui Melega Igor, Iachim Octavian și altor participanți nestabiliți de organul de urmărire penală.

La rândul său, Melega Igor, Iachim Octavian și alte persoane nestabilite, având

rolul de distribuție, asigurau păstrarea asupra lor și alte locații, iar în cazul lui Melega Igor, în domiciliul său temporar amplasat în xxxx, precum asigurau și comercializarea produselor etnobotanice împachetate în pachetele de tip zip lock, preț 100 lei pentru un pachetel, prin intermediul lui Rassevici Valentin, Cobzari Alexandru, Dziuba Maxim, Ciolpan Mihail, Roșca Vadim, Trachi Daniel și persoanei necunoscute cu numele Sorin, fiecare având competențe teritoriale de distribuție prestabilite în mun. Chișinău, sectorul Botanica, cum ar fi imediata apropiere a stației Peco "Petrom" amplasată în xxxx, a stației Peco "Bemol" amplasată în xxxx, leagănele din parcul de distracții din parcul "Valea Trandafirilor" amplasat pe str. Trandafirilor, mun. Chișinău, precum și alte locații. În cazul în care Melega Igor nu se afla la domiciliul din xxxx, distribuția spre comercializare a produselor etnobotanice împachetate în pachetele de tip zip lock era asigurată de către Severin Ina și Sîrghi Natalia.

În rezultatul acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații s-a stabilit că fiecare realizator vindea zilnic câte 60 de pachetele cu produse etnobotanice cu masa de aproximativ 2,10 gr. într-un pachetel, în total 120 gr. (60 x 2,10 gr.), care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 193) reprezintă cantități deosebit de mari.

Astfel, gruparea criminală menționată realiza zilnic în mun. Chișinău circa 300 – 500 de pachetele cu produse etnobotanice, contra sumei de 100 de lei pachetul, astfel zilnic din activitatea criminală fiind acumulată suma de 30 000 – 50 000 de lei, care era transmisă lui Melega Igor, Iachim Octavian și Jurba Constantin, aceștia având și rolul de a duce evidența banilor acumulați și cantitatea de substanțe realizate, remunerarea participanților grupării criminale. Prin urmare, Jurba Constantin, acumulând suma de bani rezultați din comercializarea produselor etnobotanice, o transmitea lui Picicur Andrei, care respectiv o preda lui Apostol Alexandru în vederea repartizării profitului și achiziționării în continuare a drogurilor și analogilor lor necesar preluării procesului de circulație ilegală a drogurilor, analogilor lor și produselor etnobotanice.

La 10.11.2016, o parte din cantitatea de drog distribuită a fost ridicată de la Vasluian Diana, care conform raportului de expertiză chimică nr.34/12/1-R-6683 din 29.11.2016, s-a constatat a fi masă vegetală mărunțită în care se conține cannabinoidul sintetic – substanță stupefiantă AB-CHMINACA, cu masa de 0,03 gr., care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 193) reprezintă cantități mari.

La 30.01.2017, în rezultatul măsurii speciale de investigații – achiziția de control, de la Petrov Ion a fost procurat contra sumei de 120 de lei un pachetel de tip zip – lock, care conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-650 din 08.02.2017, în interiorul acestuia s-a stabilit masă vegetală mărunțită de culoare galben – cafenie

și anume cannabinoidul sintetic MDMB (N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), care constituie un analog al substanței stupefiante – cannabinoidul sintetic AB-PINACA-CHM cu cantitatea de 2,10 gr., care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 193) reprezintă cantități deosebit de mari.

Ulterior, la 13.03.2017, ca rezultat al percheziției efectuate la domiciliul lui Melega Igor, din mun. Chișinău, str. Independenței 18, ap.71, au fost ridicate masă vegetală în 61 și respectiv 35 de pachetele de tip zip – lock, care conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-2233 din 18.04.2017, în masa vegetală uscată și mărunțită de culoare galben – cafenie prezentată spre examinare în cele 96 de pachetele de tip zip – lock, s-a depistat cannabinoidul sintetic MDMB (N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), care constituie un analog al substanței stupefiante – cannabinoidul sintetic AB-PINACA-CHM, cu cantitatea de 300,78 gr., care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 193) reprezintă cantități deosebit de mari.

Tot la 13.03.2017, ca rezultat al percheziției apartamentului nr.58 A, de pe str. Sarmizegetusa 24/1, mun. Chișinău, au fost ridicate un pachet cu praf de culoare albă, o cutie de carton cu 9 pachetele de tip zip-lock cu urme de masă vegetală, un pahar în care se află 2 pachetele cu masă vegetală și un pachet cu urme de masă vegetală gălbuie, 5 pachete cu pachetele zip-lock noi, o sacoșă cu 60 de pachetele cu masă vegetală, o sacoșă cu 54 de pachete cu urme de masă vegetală, un cântar electronic ”Saturn”. Conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-2138 din 11.04.2017, în masele vegetale uscate și mărunțite de culoare galbenă din interiorul celor 60 de pachetele de tip zip-lock cu cantitatea de 214,3 gr., în particulele unice din masa vegetală uscate și mărunțite din interiorul celor 64 de pachetele de tip zip-lock (54 și 10 pachetele de tip, zip-lock), în masele vegetale uscate și mărunțite de culoare galbenă din interiorul celor 2 pachetele de tip zip-lock cu cantitatea de 6,71 gr., precum și în substanța de culoare albă cu aspect de praf și granule în cantitate de 494 gr., s-a depistat cannabinoidul sintetic MDMB (N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), iar de pe fragmentul de țigară de culoare albă cu cafeniu cu inscripția ”Bond” s-au depistat urme de MDMB (N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), care constituie un analog al substanței stupefiante – cannabinoidul sintetic AB-PINACA-CHM, cu cantitatea totală de 715,01 gr., care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006 (poziția 193) reprezintă cantități deosebit de mari.

Tot la 13.01.2017, ca rezultat al percheziției domiciliului lui Jurba Constantin de pe str. Decembrieștilor 8, mun. Chișinău, au fost ridicate: 2 saci cu masă vegetală, 54 pachetele cu masă vegetală, 7 sacoșe gălbuie cu masă vegetală, o sacoșă neagră cu masă vegetală, 12 pachetele cu masă vegetală, care conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-2135 din 18.04.2017, în masa vegetală uscată și mărunțite de culoare galbenă din interiorul celor 2 saci, 54 de pachetele polimerice de tip zip - lock, 19 pachetele polimerice de culoare galbenă și într-un pachet polimeric de

culoare neagră, conține cannabinoidul sintetic XLR-11 (C₂₁H₂₈FNO), (16,50 min), care face parte din categoria substanțelor psihotrope. Cantitatea masei vegetale îmbibate cu substanța psihotropă, XLR – 11 constituie în total 27 804 gr. (13 670 gr. +1 1248 gr.+1 890 gr. + 176,4 gr. + 599 gr. + 227 gr.), care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 168) reprezintă cantități deosebit de mari.

Tot la 13.03.2017, ca rezultat al percheziției domiciliului lui Zinovcenco Irina de pe str. xxxx, au fost ridicate: 6 saci cu masă vegetală, 2 aparate electrice de tip blender de model "First" cu urme de masă vegetală, care conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-2133 din 11.04.2017, în masa vegetală de culoare galbenă – cafenie din interiorul unui sac din materialul polimeric se conține cannabinoidul sintetic MDMA (N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), care constituie un analog al substanței stupefiante – cannabinoidul sintetic AB-PINACA-CHM, cu cantitatea totală de 7,23 kg, care conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23.01.2006 (poziția 193) reprezintă cantități deosebit de mari. Totodată, în masa vegetală de culoare galben – cafenie prezentată în 5 saci din material polimeric și în particulele de masă vegetală de pe suprafața obiectelor de mărunțit de model "First", careva substanțe stupefiante, psihotrope sau precursori, nu se conțin.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Severin Ina, în baza art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a practica activități și ocupa funcții cu acces la droguri, etnobotanice sau analogele acestora pe un termen de 3 ani și cu încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 722, 22 lei.

În motivarea cererii declarate, apelantul a invocat că, sancțiunea pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, prevede pentru persoane fizice pedeapsa cu închisoare de la 7 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, deci este o infracțiune deosebit de gravă; la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate lui Severin Ina, de care a fost recunoscută vinovată, săvârșită în perioada 2016 – 13.03.2017, art.96 alin.(1) Cod penal prevedea „femeilor condamnate gravide și celor care au copii în vârstă de până la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani, pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei, instanța de judecată le poate amâna executarea pedepsei până la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani”; ținând cont de prevederile art.8 – 10 Cod penal, consideră că speței îi sunt aplicabile prevederile art.96 alin.(1) Cod penal în vigoare la 13.03.2017, fiind valabile următoarele condiții obligatorii care urmează să fie

întrunite cumulativ pentru posibilitatea amânării executării pedepsei: femeie condamnată gravidă sau care are copii în vârstă de până la 8 ani; pedeapsa stabilită urmează să nu fie mai mare de 5 ani închisoare; să nu fie condamnată pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei.

Astfel, apelantul consideră că instanța a conchis greșit că în cazul lui Severin Ina sunt aplicabile prevederile art.96 alin.(1) Cod penal, din motiv că acesteia i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, traficul ilicit de droguri rămâne o problemă care influențează negativ dezvoltarea durabilă și sigură a societății prin implicările infracționale și sociale pe care le produce.

Ținând cont de caracterul infracțiunii incriminate, constată că prin această infracțiune, în final, se aduc atingeri sănătății persoanei; prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, legiuitorii a operat modificări anume la sintagma ”împotriva persoanei”, înlocuind-o cu sintagma „infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII”, iar infracțiunea prevăzută de art.217¹ Cod penal face parte din capitolul VIII.

La fel, apelantul a indicat că, legiuitorul a prevăzut concret cazurile în care cheltuielile urmează a fi compensate din sumele alocate de stat, condiții care în speță nu au fost identificate și nu au fost stabilite, excepțiile prevăzute în art.229 Cod de procedură penală, în cazul cărora condamnatul ar putea fi eliberat de plata cheltuielilor judiciare, iar urmărirea penală și judecarea unei cauze penale condiționează cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare bunei desfășurări a procesului penal.

În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o.

Drept urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

În speță, în cadrul urmăririi penale au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 13 000 de lei suportate la efectuarea expertizelor, respectiv de la inculpata Severin Iana urmează a fi încasate cheltuieli în sumă de 722,22 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, a fost respins apelul ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că instanța de fond a

verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei Severin Iana și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acesteia în baza art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal.

Instanța de fond a dat o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile făcute de instanță privind vinovăția inculpatei Severin Iana, sânt bazate pe probe cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

În viziunea instanței de apel probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art.101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile, pentru a putea fi puse la baza sentinței de condamnare, ele fiind în coroborare și demonstrând deplin vinovăția inculpatei în sensul învinuirii aduse.

Referitor la argumentul apelantului precum că, în privința inculpatei Severin Ina au fost aplicate eronat prevederile art.96 Cod penal, instanța de apel a conchis, că pedeapsa aplicată de către prima instanță este una corectă, echitabilă și rațională, menită să asigure realizarea scopului legii penale și prevederile art.96 Cod penal au fost aplicate corect în redacția cu modificările introduse prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare la 20.12.2017, deoarece aceste modificări au fost aplicate la data examinării cauzei și anume la 09.10.2018, dar nu la 13.03.2017, când a fost consumată infracțiunea de comiterea căreia inculpata a fost recunoscută vinovată or, în corespundere cu prevederile art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa or, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa, ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Instanța de apel a reținut că, infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, de comiterea căreia a fost recunoscută vinovată inculpata Severin Ina, a fost consumată la 13.03.2017 și astfel, rezultă că legea penală nouă în vigoare după trimiterea cauzei în instanța de judecată este mai favorabilă pentru inculpată, deoarece îi ameliorează situația.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a acceptat cererea inculpatei și a examinat cauza în baza art.364¹ Cod de procedură penală, iar prin stabilirea noilor limite de pedeapsă pentru infracțiunea incriminată conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatei i-a fost aplicat pedeapsa de 5 ani închisoare.

Astfel, infracțiunea prevăzută art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal face parte din infracțiunile deosebit de grave și este prevăzută la capitolul VIII din Codul penal - "Infracțiuni contra sănătății publice și convențiunii sociale",

aparent, ar părea că nu sunt aplicabile dispozițiile art.96 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de fond i-a aplicat inculpatei o pedeapsă într-o limită nouă stabilită în temeiul art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și anume sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, adică nu mai mare de 5 ani.

La fel, s-a stabilit că, potrivit certificatelor de naștere anexate la materialele cauzei, rezultă că, inculpata Severin Ina are la întreținere doi copii minori: Severin Eugen, născut la 10.05.2014 și Severin Damian, născut la 07.10.2010 (f.d.11-12 vol. XVIII).

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, prima instanță a conchis corect că, inculpata Severin Ina întrunește condițiile prevăzute de art.96 alin.(1) Cod penal, iar argumentele invocate de către acuzatorul de stat în cererea de apel invocate în legătură cu aceste circumstanțe sunt neîntemeiate.

Cu referire la argumentul invocat de către acuzatorul de stat în susținerea solicitării cheltuielilor judiciare înaintate sunt neîntemeiate, deoarece cheltuielile invocate de acesta au fost suportate pentru efectuarea expertizei în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni. În acest sens, instanța a reținut obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului, în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea rapoartelor de constatare tehnică-științifică.

Astfel, instanța de apel s-a condus de prevederile art.227 Cod de procedură penală, care expres stabilește din ce sunt constituite cheltuielile judiciare și în special pct.4) alin.(2) al respectivului articol cert stabilește, că în cazul efectuării unei expertize pot fi atribuite la cheltuieli judiciare doar sumele cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei și nicidecum însăși cheltuielile suportate integral pentru efectuarea unei expertize când aceasta are statut de probă în procesul penal.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Recurentul menționează că, potrivit prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul, în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege, inclusiv și în partea neadmiterii încasării de la inculpată a cheltuielilor judiciare, toate fiind valabile în prezenta cauză.

Astfel, recurentul menționează că, sancțiunea pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, prevede pentru

persoane fizice pedeapsa cu închisoare de la 7 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, deci este o infracțiune deosebit de gravă; la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate lui Severin Ina, de care a fost recunoscută vinovată, săvârșită în perioada 2016 – 13.03.2017, art.96 alin.(1) Cod penal prevedea „femeilor condamnate gravide și celor care au copii în vârstă de până la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani, pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei, instanța de judecată le poate amâna executarea pedepsei până la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani”; ținând cont de prevederile art.8 – 10 Cod penal, consideră că speței îi sunt aplicabile prevederile art.96 alin.(1) Cod penal în vigoare la 13.03.2017, fiind valabile următoarele condiții obligatorii care urmează să fie întrunite cumulativ pentru posibilitatea amânării executării pedepsei: femeie condamnată gravidă sau care are copii în vârstă de până la 8 ani; pedeapsa stabilită urmează să nu fie mai mare de 5 ani închisoare; să nu fie condamnată pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei.

Astfel, apelantul consideră că instanța a conchis greșit că în cazul lui Severin Ina sunt aplicabile prevederile art.96 alin.(1) Cod penal, din motiv că acesteia i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, traficul ilicit de droguri rămâne o problemă care influențează negativ dezvoltarea durabilă și sigură a societății prin implicările infracționale și sociale pe care le produce.

Ținând cont de caracterul infracțiunii incriminate, se relevă că prin această infracțiune, în final, se aduc atingeri sănătății persoanei; prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, legiuitorii a operat modificări anume la sintagma ”împotriva persoanei”, înlocuind-o cu sintagma „infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII”, iar infracțiunea prevăzută de art.217¹ Cod penal face parte din capitolul VIII.

În susținerea solicitării sale, recurentul a invocat că instanțele de judecată eronat au interpretat prevederile art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, or, ținând cont și de prevederile art.228 alin.(3) și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Instanțele de judecată nu au clarificat obiectiv, necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, ținând cont de faptul că cheltuielile judiciare au fost suportate de către stat în legătură cu efectuarea rapoartelor de constatare tehnică-științifică, adoptând o decizie neargumentată.

În contextul celor expuse, recurentul susține că decizia recurată a fost adoptată în rezultatul admiterii unor erori de drept procesual și material.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul

penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile stipulate în art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, când eroarea de drept comisă poate fi corectată de la această etapă a procedurilor, fără a-i fi agravată situația inculpatului.

Colegiul penal lărgit reține că, procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpată, dar indică ca temeiuri de drept pentru casarea deciziei recurate pct. 6) și 10) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de cheltuielile judiciare și în partea pedepsei stabilită inculpatei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art.96 Cod penal – amânarea executării pedepsei, considerând că, instanțele de fond nu au ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei (art.75 Cod penal) și de scopul pedepsei penale (art.61 Cod penal), din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub aceste aspecte.

Instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, *de jure și de facto*, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează ai fi stabilită.

Pedeapsa aplicată trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile Pârții generale a Codului penal și în limitele fixate în Partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să tina seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor

generale prevăzute în art.art.62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal. Limitele pedepsei sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere și persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până și după săvârșirea infracțiunii.

Colegiul penal lărgit constată că, criteriile enunțate s-au valorificat anume în ordinea expusă, inculpatei fiindu-i stabilit termenul legal de pedeapsă, prevăzute de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, în coroborare cu prevederile art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și quantumului acesteia, în cazul stabilirii pedepsei închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real or, în perspectiva personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea oportunității amânării executării pedepsei închisorii în condițiile art.96 alin.(1) Cod penal, stabilit de instanța de judecată.

Astfel, circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatei, determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra incorectitudinii aplicării amânării executării pedepsei în condițiile art.96 alin. (1) Cod penal în privința lui Severin Ina.

Aceasta se statuează având în vedere că, inculpata a comis o infracțiune deosebit de gravă, care atentează la sănătatea publică a cetățenilor prin răspândirea și comercializare a substanțelor narcotice, precum și faptul că traficul ilicit de substanțe narcotice și consumul abuziv de droguri este problemă majoră a societății, care menține tendințele de influență negativă atât asupra situației infracționale, cât și asupra sănătății publice, prezintând un pericol sporit pentru societate, iar unul din pilonii de bază întru realizarea politicilor de combatere a consumului de droguri este reducerea ofertei de droguri – circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de apel la constatarea oportunității amânării executării pedepsei.

Respectiv, instanța de recurs, găsește întemeiate argumentele invocate de recurent și constată că concluzia instanțelor inferioare privind aplicarea amânării executării pedepsei în condițiile art.96 Cod penal, a fost una pripită, neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Colegiul penal lărgit consideră relevant de a specifica faptul că, instanțele de fond nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferită judecării, discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature în privința aplicării amânării executării pedepsei în condițiile art.96 Cod penal.

În acest context, Colegiul penal lărgit reține că, potrivit prevederilor art.96 alin.(1) Cod penal, amânarea executării pedepsei poate fi admisă în cazul femeilor condamnate gravide și persoanelor care au copii în vârstă de până la 8 ani, legiuitorul stabilind excepții de la norma enunțată și anume celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave, infracțiuni prevăzute la cap.I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII, normă care este în vigoare prin modificările introduse prin Legea nr.163 din 20.07.2017.

Raportând cele menționate la cazul supus judecării, instanța de recurs reține că, la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatei Severin Ina (perioada anului 2016-13 martie 2017), dispoziția art.96 alin.(1) Cod penal, prevedea că „femeilor condamnate gravide și celor care au copii în vârstă de până la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani, pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei, instanța de judecată le poate amâna executarea pedepsei până la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani.”

Așadar, ținând cont prevederile art.8-10 Cod penal, în situația inculpatei Severin Ina se extind prevederile art.96 alin.(1) Cod penal, în vigoare la data de 13.03.2017, doar cu excepția ca persoana să nu fie condamnată pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei.

Colegiul penal lărgit reține că, prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, legiuitorul a operat modificări anume la sintagma „*împotriva persoanei*” înlocuind-o cu sintagma „*infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII*”, iar infracțiunea prevăzută de art.217¹ Cod penal, face parte din capitolul VIII.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că concluzia instanțelor inferioare a fost una greșită și neîntemeiată privind aplicarea prevederilor art.96 Cod penal în privința inculpatei Severin Ina, deoarece infracțiunea incriminată inculpatei prevăzută de art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal face parte din infracțiunile deosebit de grave și este prevăzută la capitolul VIII din Codul penal - „*Infracțiuni contra sănătății publice și convențiunii sociale*”, or, caracterul infracțiunii incriminate, denotă că inculpata fiind implicată în traficul ilicit de droguri săvârșită în cadrul unui grup criminal organizat, a adus atingeri sănătății

persoanei și din aceste considerente o va exclude.

Respectiv, întru atingerea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea celui vinovat, precum și prevenirea comiterii atât de către inculpată, cât și de către alte persoane a faptelor penale, instanța de recurs consideră excluderea dispozițiilor art.96 Cod penal și aplicarea aceleiași pedepse, pe care i-a numit-o instanța de fond, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația inculpatei, în raport cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2 lit. c) Cod de procedură penală, deoarece nu s-a efectuat o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a termenului pedepsei stabilite în același sens.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în partea amânării executării pedepsei stabilite, cu excluderea prevederilor art.96 Cod penal și aplicarea aceleiași pedepse pe care i-a numit-o instanța de fond.

În altă ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră nefondată cerința procurorului de a încasa din contul inculpatei cheltuielile judiciare, ce țin de efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 722 lei.

În susținerea celor menționate supra, instanța de recurs relevă dispoziția alin.(2) art.229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că rapoartele de expertiză judiciare în prezenta cauză, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, astfel constituie cheltuieli ce urmează a fi achitate, conform prevederilor art.143 alin.(2) Cod de procedură penală (până la modificările din 09 februarie 2018), din contul mijloacelor bugetului de stat, ținând cont de prevederile art.3 Cod de procedură penală, care stipulează că, în desfășurarea procesului penal, se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că argumentele procurorului din recurs ce țin de încasarea cheltuielilor judiciare sunt formale, deoarece se face referire doar la norme de drept, fără a aduce careva motive în acest sens.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpată a sumelor de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură

penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 09 octombrie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2018, în partea aplicării prevederilor art.96 alin.(1) Cod penal, în cauza penală privind-o pe *Severin Ina xxxx*, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre.

Severin Ina xxxx se consideră condamnată în baza art.art.42 alin.(2), 46, 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități farmaceutice și gestionării substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor pe un termen de 3 ani.

Executarea pedepsei cu închisoare se va calcula din momentul reținerii cu includerea în acest termen a arestului preventiv din 13.03.2017 până la 29.01.2018.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 29 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico